

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

شماره: ۱۸۶۸۸ / ت ۳۲۴۶۷ هـ

تاریخ: ۱۳۸۴/۳/۲۹

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت کشور - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۱/۱۴ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۲۰۷۸۳/۰۱۱ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۱۴ وزارتخانه های کشور، جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آئین نامه اجرائی ساماندهی عشایر را به شرح زیر تصویب نمود:

آئین نامه اجرائی ساماندهی عشایر

تعاریف و مفاهیم:

ماده ۱- در این آئین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - عشایر کوچنده: به مردمی گفته می شود که حداقل سه ویژگی زیر را داشته باشند:

۱- ساخت اجتماعی قبیله ای

۲- اتکای معاش به دامداری

۳- شیوه زندگی شبانی مبتنی بر کوچ

ب- بیلاق یا سردسیر: محدوده زیست و قلمرو جغرافیایی که عشایر، تمام یا قسمتی از فصول بهار و تابستان را در آن می گذرانند.

پ- قشلاق یا گرمسیر: محدوده زیست و قلمرو جغرافیایی که عشایر، تمام یا قسمتی از فصول پائیز و زمستان را در آن می گذرانند.

ت- میانبند: به گذرگاهها و اطرافگاههای موقت در مسیرهای کوچ بین بیلاق و قشلاق اطلاق می گردد.

ث- کوچ عشایری، عبارت است از حرکت خانوارهای عشایری از نقطه ای به نقطه دیگر با هدف استفاده از مراتع برای چرای دام که معمولاً با همه اعضای خانوار، باروبنه، سرپناه قابل حمل و همراه با ایل، طایفه یا رده هایی از آن انجام می گردد. کوتاه یا بلند مدت بودن مسیر کوچ تغییری در مفهوم کوچ نمی دهد.

ج- مسیر کوچ: به خط سیر کوچ حداقل کوچکترین رده ایلی از بیلاق به قشلاق و بالعکس اطلاق می گردد.

چ- زیست بوم عشایری: محدوده ای از سرزمین و قلمرو رده های ایلی که علی الاصول شامل بیلاق، قشلاق و مسیر بین این دو باشد.

ح- کانون اسکان عشایری: به محدوده ای از زیست بوم اطلاق می گردد که براساس نتایج مطالعات سازمان امور عشایر یا مشاورین صلاحیت دار، دارای منابع، امکانات و استعدادهای لازم برای ایجاد اشتغال و اسکان عشایر باشد.

این کانونها به عنوان یکی از واحدهای برنامه ریزی برای ساماندهی عشایر به دو نوع شامل کانون توسعه هدایتی (برنامه ریزی شده) و کانونهای توسعه اسکان خودجوش تقسیم می شوند.

خ- سامان عرفی عشایر: سامان عرفی به محدوده ای از اراضی مرتعی اطلاق می شود که از گذشته مورد بهره برداری تعداد مشخصی از خانوارهای عشایر قرار گرفته و صرفاً دارای حق بهره برداری از آن می باشند.

د- سامانه عشایری: به محدوده‌ای که در برگیرنده چند سامان عرفی باشد گفته می‌شود. گنجایش مطلوب هر سامانه حدود ۵۰ خانوار و حداقل آن در شرایط استثنائی ۲۰ خانوار می‌باشد که این ظرفیت، امکان برنامه‌ریزی سامانه را همانند برنامه‌ریزی در واحد جغرافیایی مثل حوزه آبریز و واحدهای تقسیمات سیاسی مثل روستا مهیا می‌نماید.

ذ- حداقل خدمات موردنیاز عشایر: مجموعه‌ای از امکانات، ابزار و وسایل، فعالیت‌های عمرانی، آموزشی، پرورشی، بهداشتی، ترویجی و فرهنگی که توسط دستگاه‌های اجرایی مختلف تعریف و به جامعه عشایری ارائه می‌شود.

ر- خدمات ثابت: آن دسته از فعالیتها و خدمات که در مراکز ثابت امکان انجام و ارائه دارند و اندازه، حجم، شکل، کیفیت و سایر مشخصات آنان به گونه‌ای نیست که بتوان این خدمات را به صورت سیار ارائه نمود.

ز- خدمات سیار: به فعالیت‌هایی اطلاق می‌گردد که با مراجعه به خانوار و یا محل استقرار عشایر ارائه می‌گردد.

ژ- آستانه برخورداری: حداقل شرایط لازم برای ارائه نوعی از خدمات.

س- آستانه دسترسی: فاصله بین محل استقرار تا نزدیکترین محل ارائه نوعی از خدمت.

ش- ساماندهی عشایر عبارت است از سازوکارهایی که از طریق تأمین معیشت و امنیت اقتصادی و همچنین ارتقای شاخصهای توسعه انسانی این جامعه- در حد میانگین جامعه روستایی کشور- که در دو بخش حمایت از اسکان و ساماندهی کوچ صورت می‌گیرد.

ص- حمایت از اسکان عشایر داوطلب: عبارت است از ارائه خدمات و اقدامات برای اسکان عشایر که موجب حفظ، بهبود و توسعه فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی و خصوصاً ایجاد اشتغال (کار مولد) و احداث حداقل تأسیسات زیربنایی لازم و مسکن مناسب برای عشایر شده به گونه‌ای که منجر به کاهش درآمد عشایر اسکان یافته نسبت به قبل از اسکان نگردد.

ض- ساماندهی کوچ: عبارت است از ارائه خدمات حین کوچ و ایجاد زیرساختها و تأسیسات لازم و مناسب در مسیر کوچ و در اطرافگاهها به منظور تأمین نیازهای عشایر و تسهیلات در امر کوچ.

ط- مراتع قطب مخالف اسکان: مراتعی که در نقطه مقابل محل اسکان عشایر قرار داشته و حقوق بهره‌برداری آن متعلق به عشایر داوطلب اسکان است. به عنوان مثال اگر عشایری علاقمند به اسکان در محدوده مراتع قشلاقی خود باشند، مراتع ییلاقی ایشان به عنوان مراتع قطب مخالف اسکان تلقی می‌گردد.

ماده ۲- ساماندهی عشایر بر اساس راهبردهای زیر صورت خواهد گرفت:

الف- اسکان عشایر داوطلب، برنامه‌ریزی و حمایت از آن.

ب- ساماندهی عشایر کوچنده.

ماده ۳- مطالعات امکان سنجی و برنامه‌ریزی برای اسکان عشایر داوطلب در کانونهای توسعه به صورت متمرکز (ملی) توسط وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور عشایر ایران) انجام خواهد شد.

تعیین نقاط مناسب برای اسکان عشایر داوطلب، پس از کسب نظر شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان (کار گروه آمایش و محیط زیست) در کمیسیونی متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار وزارتخانه‌های کشور، مسکن و شهرسازی، نیرو و جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، سازمان امور عشایر ایران و دفتر امور مناطق محروم با مسئولیت وزارت جهاد کشاورزی، تصویب و جهت اجرا ابلاغ می‌گردد. دبیرخانه کمیسیون در سازمان امور عشایر ایران خواهد بود.

تبصره: مطالعات تفصیلی- اجرایی و برنامه‌ریزی، توسط امور عشایر استانها و در صورت لزوم سازمان امور عشایر ایران انجام می‌گیرد.

دستورالعمل‌های موردنیاز جهت اجرای مفاد این تبصره توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با مشارکت دستگاه‌های اجرایی ذی ربط تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۴- حمایت از عشایر داوطلب اسکان با استفاده از نتایج مطالعات انجام شده و برنامه راهبردی توسعه جامع مناطق عشایری در دو زمینه اسکان در کانونهای خودجوش و کانونهای هدایتی انجام می‌شود.

ماده ۵- کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی ربط موظفند در تنظیم بودجه سنواتی و تدوین اهداف کمی برنامه‌های کوتاه مدت و میان مدت با اختصاص اعتبارات متناسب با جمعیت عشایر، نسبت به انجام وظایف مربوط به حوزه مسئولیت خود در قبال مناطق عشایری اقدام نمایند. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این امر به عهده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.

ماده ۶- سازمان امور عشایر ایران موظف است به طور سالانه فهرست مراکز جمعیتی عشایر اسکان یافته را تهیه و به وزارت کشور اعلام نماید. وزارت کشور موظف است حداکثر ظرف شش ماه پس از وصول فهرست، نسبت به شناسائی و انطباق آن با قانون تقسیمات کشوری اقدام نماید.

ماده ۷- تشکلهای مردمی و غیر دولتی مرتبط با فعالیتهای تولیدی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی عشایر، توانمندسازی جوامع محلی و بومی و حفاظت از محیط زیست با ارایه کمکهای فنی و اعتباری در مناطق عشایری، توسط دستگاه‌های اجرایی و سازمانهای ذی ربط مورد حمایت قرار خواهند گرفت.

ماده ۸- وزارخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو مکلفند به منظور تسریع در ساماندهی به اسکان عشایر داوطلب، میزان متناسبی از اراضی موات و مراتع ملی متعلق به دولت در پایاب سدهای ساخته شده و یا در دست احداث را جهت اجرای این آئین نامه به عشایر اختصاص دهند.

ماده ۹- نرخ کارمزد تسهیلات بانکی به میزان حداقل و بخشودگی یا معافیت‌های مالیاتی معادل حداکثر معمول در مناطق محروم روستایی در کانونهای اسکان عشایر لحاظ خواهد شد.

تبصره - اعتبارات مربوط به ساماندهی عشایر در بودجه‌های سنواتی به صورت صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی و پرداخت می‌گردد.

ماده ۱۰- برای بازشناسی و پالایش آمار عشایر کوچنده از اشکال و انواع دیگر زندگی عشایری، در آغاز برنامه چهارم توسعه، مرکز آمار ایران، آمارگیری یا سرشماری بازشناسی عشایر را انجام دهد. اعتبار موردنیاز برای انجام سرشماری را سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تأمین و تخصیص خواهد داد.

ماده ۱۱- ساماندهی عشایر کوچنده شامل ساماندهی کوچ، ایجاد اشتغال پایدار، ارتقاء شاخصهای برخورداری و خدمات عمرانی و زیربنائی می‌باشد.

تبصره ۱- ساماندهی کوچ شامل تدوین تقویم کوچ، نظارت بر نحوه چرای دام، تأمین آب شرب، خدمات آموزشی، فرهنگی و بهداشتی- درمانی، خدمات دامپزشکی، کمک به تأمین علوفه، حفظ امنیت در استقرارگاههای ییلاقی و قشلاقی، ایل راهها و مسیرهای کوچ، مرمت و نگهداری ایل راهها، ایجاد تأسیسات لازم برای ارائه خدمات حین کوچ و تجهیز مسیرهای کوچ می‌باشد.

تبصره ۲- ایجاد اشتغال پایدار برای عشایر کوچنده شامل:

۱- شناسائی اراضی موات و مراتع مستعد تغییر کاربری در عرصه سامانهای عرفی و قلمرو عشایر به منظور واگذاری قطعی به عشایر جهت اجرای طرحهای مرتعداری، تولیدی و تأمین تسهیلات بانکی موردنیاز.

۲- آموزش، ترویج و تأمین تسهیلات بانکی موردنیاز مربوط به نحوه احیا، اصلاح و بهره‌برداری از مراتع، زراعت، باغبانی و روشهای نوین دامپروری و پرواربندی، توسعه بیمه دام عشایر و خدمات بهداشت دام و

۳- اجرای طرحهای تجهیز منابع آب و خاک و حمایت از اجرای طرحهای توسعه زراعت، باغداری و سایر فعالیتها (پرورش ماهی، کشت و فرآوری گیاهان داروئی و صنایع دستی) جهت تنوع بخشی به اقتصاد عشایر.

۴- اجرای طرحهای جامع گردشگری طبیعی به عنوان اشتغال پایدار.

تبصره ۳- به منظور ارتقای شاخصهای توسعه انسانی در جامعه عشایر کوچنده، اقدامات زیر صورت می گیرد:

۱- ارتقای شاخص برخورداری از آموزش رسمی با ایجاد و توسعه آموزشگاهها به صورت ثابت و سیار و نیمه سیار در دوره های تحصیلی موردنیاز و ایجاد و توسعه آموزشگاههای شبانه روزی در مراکز جمعیتی عشایر و نیز ایجاد ساختار تشکیلاتی و فناوری متناسب برای آموزشهای نیمه حضوری و از راه دور.

۲- ارتقای دانش فنی و مهارتها در جامعه عشایری از طریق ارایه آموزشهای فنی - حرفه‌ای، صنایع مرتبط با بخش کشاورزی و ایجاد تأسیسات و تجهیز مراکز آموزش و ترویج در مناطق عشایری.

۳- ارتقای شاخصهای بهداشتی از طریق آموزش و ترویج، توسعه خدمات بهداشتی- درمانی، بیمه و خدمات اجتماعی در مناطق بیلاقی، قشلاقی و مسیر کوچ.

۴- تأمین کالاهای اساسی، نهاده‌های تولیدی موردنیاز عشایر در محل استقرارشان در بیلاق و قشلاق.

۵- تأمین سوخت موردنیاز عشایر در محدوده دسترسی مناسب نسبت به محل استقرار آنان.

۶- احداث، تکمیل، نگهداری و مرمت ایل‌راههای عشایری.

۷- ایجاد مراکز آموزشی، بهداشتی - درمانی، فرهنگی، پست و مخابرات، پاسگاه نیروی انتظامی و پایگاه بسیج عشایری در محدوده استقرار بیلاقی و قشلاقی عشایر.

ماده ۱۲- هماهنگی بین دستگاههای ذی ربط در استانهای عشایری برای اجرای برنامه ساماندهی، رعایت اولویت بندی و زمان بندی اقدامات و نیز بهبود و استمرار خدمات رسانی به عشایر به عهده استانداران استانهای ذی ربط می‌باشد.

ماده ۱۳- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مکلف است بخشی از اعتبارات دستگاههای اجرایی ذی ربط را حداقل به تناسب جمعیت و نیازهای جامعه عشایری استان به ارایه خدمات و اجرای طرحهای عمرانی موردنیاز عشایر اختصاص دهد.

ماده ۱۴- اصلاح، بهبود و تقویت ساختار تشکیلاتی سازمان امور عشایر ایران، متناسب با اساسنامه، ویژگیهای خاص جامعه عشایری و قطبهای کوچ و استقرار عشایر، به منظور اجرای تکالیف، وظایف و مسئولیتهای قانونی این سازمان در ساماندهی عشایر برای افزایش اثربخشی فعالیتها و ارتقای شاخصهای توسعه در جامعه عشایری.

تبصره - وزارت جهاد کشاورزی نسبت به بررسی و اصلاح ساختار سازمان امور عشایر اقدام نموده و پیشنهادهای لازم را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارایه می‌نماید.

ماده ۱۵- باتوجه به محرومیت مضاعف مناطق عشایری، تخصیص یارانه‌های مناسب، استفاده از اعتبارات مربوط به مناطق کمتر توسعه یافته و ردیفهای خاص - علاوه بر اعتبارات ملی و استانی دستگاهها - برای اجرای برنامه ساماندهی عشایر اولویت دارد.

ماده ۱۶- هماهنگی به منظور نیازسنجی و انجام وظایف مندرج در جدول پیوست این آئین نامه (برنامه‌ای و سنواتی) توسط دستگاههای ذی ربط در مناطق عشایری به عهده وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور عشایر ایران) می‌باشد.

ماده ۱۷- دستگاہهای اجرایی ذی ربط موظف هستند گزارش عملکرد خود را به طور سالانه تهیه و به شورای عالی عشایر منعکس نمایند. «دبیرخانه شورای عالی عشایر» - مستقر در سازمان امور عشایر - وظیفه پیگیری تهیه گزارشات را به عهده دارد.

ماده ۱۸- این آئین نامه از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا خواهد بود.

محمد رضا عارف
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، دفتر امور مناطق محروم کشور، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

جدول ضوابط خدمات رسانی در مناطق عشایری کشور و نحوه تجهیز کانونهای اسکان عشایر^۱

توضیحات	دستگاه اجرایی	نحوه ارائه خدمات							عنوان خدمات			تقسیمات	
		ثابت ^۲				سیار (موقت)							
		فاصله دسترسی (کیلومتر)		آستانه جمعیتی (نفر)		سطح منطقه عشایری			میان بند	قشلاق	بیلاق		
		فضای ناهموار	فضای هموار	فضای ناهموار	فضای هموار	زیست بوم	سامانه	سامان					
	وزارت آموزش و پرورش	۱	۱	۱۰۰	۱۵۰	*	*	*	*	*	*	مرکز آموزش قبل از دبستان	آموزشی
	وزارت آموزش و پرورش	۲/۵	۲/۵	+۱۰۰	+۱۵۰	*	*	*	*	*	*	آموزش ابتدایی	
	وزارت آموزش و پرورش	۳	۳	+۸۰۰	+۱۰۰۰	*	*	*	*	*	*	آموزش راهنمایی عادی	
	وزارت آموزش و پرورش	۶	۶	+۱۰۰۰	+۱۵۰۰	*	*	*	*	*	*	آموزش راهنمایی شبانه روزی	
	وزارت آموزش و پرورش	۵	۱۰	+۱۰۰۰	+۲۰۰۰	*	*	*	*	*	*	آموزش دوره متوسطه	
	وزارت آموزش و پرورش	۱۰	۲۰	+۳۰۰۰	+۴۰۰۰	--	--	--	--	--	--	آموزش متوسطه شبانه روزی	
	نهضت سوادآموزی	۲/۵	۲/۵	+۱۵۰	+۲۰۰	*	*	*	*	*	*	کلاس درس نهضت سوادآموزی	
	سازمان آموزش فنی و حرفه ای	۵	۱۰	+۲۵۰۰	+۳۵۰۰	--	--	--	--	--	--	آموزش فنی و حرفه ای (مهارتی)	
در قالب شبکه های بهداشت و درمان	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	--	--	۱۰۰-۵۰۰	۱۰۰-۶۰۰	*	*	*	*	*	*	ارائه خدمات بهداشتی - درمانی از طریق رابطین بهداشتی و تیم سیار	بهداشتی و درمانی
	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	--	--	--	--	*	*	*	*	*	*	آموزش های بهداشتی و درمانی (بهداشت شخصی و بهداشت محیط)	
	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	--	--	*	*	تربیت بهروز و مامای عشایری	
	سازمان دامپزشکی	--	--	۱۰۰ (رأس)	۱۰۰ (رأس)	*	*	--	*	*	*	اکیپ سیار خدمات دامپزشکی	
	وزارت نیرو و سازمان امور عشایر	--	--	-۱۰۰	-۱۰۰	*	*	*	*	*	*	تامین آب آشامیدنی سالم و بهداشتی	
	سازمان دامپزشکی و سازمان امور عشایر	--	--	--	--	*	*	*	--	*	*	احداث حمام ضد کنه	

توضیحات	دستگاه اجرایی	نحوه ارائه خدمات									عنوان خدمات	تقسیمات	
		ثابت ^۲				سیار (موقت)							
		فاصله دسترسی (کیلومتر)		آستانه جمعیتی (نفر)		سطح منطقه عشایری			میان بند	قشلاق			بیلاق
		فضای ناهموار	فضای هموار	فضای ناهموار	فضای هموار	زیست بوم	سامانه	سامان					
	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۳	۵	+۵۰۰	+۶۰۰	--	--	--	--	--	--	خانه بهداشت	بهداشتی و درمانی
	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	--	--	+۴۰۰۰۰	+۴۰۰۰۰	--	--	--	--	--	--	مراکز بهداشتی و درمانی با تسهیلات زایمان	
	وزارت نیرو و سازمان امور عشایر	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	تامین آب آشامیدنی با شیر برداشت متمرکز	
	وزارت نیرو و سازمان امور عشایر	--	--	+۲۵۰	+۲۵۰	--	--	--	--	--	--	تامین آب آشامیدنی با شیر برداشت خصوصی	
	وزارت نیرو و سازمان امور عشایر	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	تامین آب آشامیدنی از طریق حفر و تجهیز چاه آب آشامیدنی	بهداشتی و درمانی
	وزارت نیرو و سازمان امور عشایر	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	*	*	*	بهسازی چشمه	
	وزارت جهاد کشاورزی و سازمان امور عشایر	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	*	*	*	لایروبی قنوات	
	سازمان دامپزشکی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	احداث پست دامپزشکی و کلینیک دامپزشکی	
	وزارت جهاد کشاورزی سازمان دامپزشکی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	کشتارگاه بهداشتی	
	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	ارائه تسهیلات و ترویج حمام و توالت بهداشتی	
	دهیارها	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	حمام عمومی	
	دهیارها	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	غسالخانه و گورستان	
	سازمان امور عشایر	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	*	*	احداث آبشخور دام	
	سازمان امور عشایر	--	--	+۱۰۰ (رأس)	+۱۰۰ (رأس)	*	*	*	--	*	*	حفر و تجهیز چاه مالداري	
	سازمان بهزیستی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	ارائه خدمات بهزیستی از طریق تیم های سیار	

توضیحات	دستگاه اجرایی	نحوه ارائه خدمات									عنوان خدمات	تقسیمات	
		ثابت ^۲				سیار (موقت)							
		فاصله دسترسی (کیلومتر)		آستانه جمعیتی (نفر)		سطح منطقه عشایری			میان بند	قشلاق			ییلاق
		فضای ناهموار	فضای هموار	فضای ناهموار	فضای هموار	زیست بوم	سامانه	سامان					
	سازمان امور عشایر	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	بهسازی محیط کانون	خدمات زیربنایی و ارتباطات
	وزارت راه و ترابری و سازمان امور عشایر	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	*	*	احداث، نگهداری و مرمت راه (ایل راهها، گذرگاهها و راههای دسترسی کانونها)	
	وزارت راه و ترابری	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	--	--	راه روستایی درجه ۲ با رویه شنی	
	وزارت راه و ترابری	--	--	-۱۰۰	-۱۰۰	--	--	--	--	--	--	راه روستایی درجه ۳ با رویه شنی	
	وزارت راه و ترابری	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	--	--	ترمیم آبپیه راه	
	وزارت نیرو	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	برق شبکه سراسری	
	وزارت نیرو	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	برق شبکه غیرسراسری	
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	صندوق پست	
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۳	۵	+۵۰۰	+۵۰۰	--	--	--	--	--	--	نمایندگی پست	
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۲	۱۵	+۵۰۰	+۵۰۰	-	--	--	--	--	--	دفتر پست و مخابرات	
براساس ضوابط و مقررات استقرار جمعیت و در محدوده زیست بوم با استفاده از نتایج طرحهای توسعه و عمران ناحیه ای و ساماندهی فضا و سکونتگاههای روستایی مصوب	سازمان امور عشایر با همکاری بنیاد مسکن	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	مکانیابی کانون اسکان (روستا)	عملیات اجرایی اسکان
با استفاده از نتایج طرحهای فرادست مصوب	بنیاد مسکن با همکاری سازمان امور عشایر	--	--	+۲۵۰	+۲۵۰	--	--	--	--	--	--	تهیه طرح هادی کانون اسکان (روستا)	

توضیحات	دستگاه اجرایی	نحوه ارائه خدمات									عنوان خدمات	تقسیمات	
		ثابت ^۲				سیار (موقت)							
		فاصله دسترسی (کیلومتر)		آستانه جمعیتی (نفر)		سطح منطقه عشایری			میان بند	قشلاق			ییلاق
		فضای ناهموار	فضای هموار	فضای ناهموار	فضای هموار	سامان	سامانه	زیست بوم					
پس از تصویب طرح کالبدی در کارگروه شهرسازی و معماری شورای برنامه ریزی استان	بنیاد مسکن با همکاری سازمان امور عشایر دهیاری ها	--	--	+۲۵۰	+۲۵۰	--	--	--	--	--	--	اجرای طرح هادی کانون اسکان (روستا)	
	نظام بانکی و بنیاد مسکن	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	ارایه تسهیلات بانکی برای احداث مسکن	
	سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	--	--	نظارت بر اجرای طرح هادی	
با عاملیت شبکه تعاونیهای عشایری	وزارت نفت و سازمان امور عشایر	۲	۳	+۴۰۰	+۵۰۰	--	--	--	--	*	*	احداث جایگاه عرضه مواد سوختی	انرژی
	وزارت نفت	۲	۳	+۱۰۰	+۱۰۰	--	--	--	--	*	*	اعطای عاملیت فروش گاز مایع و مواد نفتی	
با عاملیت شبکه تعاونیهای عشایری	وزارت نفت و سازمان امور عشایر	۲	۳	+۴۰۰	+۵۰۰	--	--	--	--	*	*	ایجاد تاسیسات سیلندر پرکنی	
با همکاری شبکه تعاونی عشایری	وزارت نفت و سازمان امور عشایر	--	--	--	--	*	*	*	--	*	*	سوخت رسانی سیار به عشایر	
با همکاری سازمان جنگلها و مراتع و سازمان امور اراضی	وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۲۰	+۲۰	*	*	--	--	--	--	واگذاری اراضی موات و مراتع به عشایر (مراتع واقع در محدوده عرفی)	کشاورزی و منابع طبیعی
	وزارتین نیرو و جهاد کشاورزی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	--	--	--	--	برق رسانی به چاههای کشاورزی	
	وزارتین نیرو و جهاد کشاورزی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	--	--	انتقال آب کشاورزی	
	وزارتین نیرو و جهاد کشاورزی	--	--	+۲۰۰	+۲۵۰	*	*	--	--	--	--	احداث شبکه آبیاری و زهکشی	
	وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۲۰۰	+۲۵۰	*	*	--	--	--	--	عملیات آبخیزداری و آبخوانداری	

توضیحات	دستگاه اجرایی	نحوه ارائه خدمات									عنوان خدمات	تقسیمات	
		ثابت ^۲				سیار (موقت)							
		فاصله دسترسی (کیلومتر)		آستانه جمعیتی (نفر)		سطح منطقه عشایری			میان بند	قشلاق			بیلاق
		فضای ناهموار	فضای هموار	فضای ناهموار	فضای هموار	سامان	سامانه	زیست بوم					
با همکاری سازمان امور عشایر	وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۲۰۰	+۲۵۰	*	*	*	--	--	--	احداث بند ذخیره ای و انحرافی آب	کشاورزی و منابع طبیعی
با همکاری سازمان امور عشایر	وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۲۰۰	+۲۵۰	*	*	--	--	--	احداث و تجهیز ایستگاه پمپاژ		
	وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	--	--	--	تسطیح و تفکیک اراضی زراعی		
	وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	--	*	*	تامین نهاده های کشاورزی		
	وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	--	احداث سیل بند		
	وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	--	--	--	شناسایی و نقشه برداری اراضی کشاورزی		
	وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۱۰۰۰	+۱۵۰۰	*	*	--	--	--	حفر و تجهیز چاه عمیق و نیمه عمیق		
	وزارت جهاد کشاورزی	۳	۵	+۲۰۰	+۲۵۰	--	--	--	--	--	مرکز آموزش و ترویج کشاورزی و صنایع وابسته		
	وزارت جهاد کشاورزی	۳	۵	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	*	*	ارایه آموزشهای کشاورزی و دامپروری از طریق تیم سیار	
	وزارت جهاد کشاورزی و سازمان امور عشایر	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	--	--	*	*	تامین و توزیع علوفه دام	
	سازمان امور عشایر	۷	۱۰	+۱۵۰۰	+۲۰۰۰	*	--	--	--	--	--	احداث و تجهیز انبار چندمنظوره	مالی، اقتصادی و پشتیبانی تولید
با همکاری شبکه تعاونیهای عشایری	سازمان امور عشایر	۳	۵	+۱۵۰	+۱۵۰	--	--	--	--	*	*	کمک به ایجاد مراکز خرید و فروش کالا	
با همکاری شبکه تعاونیها	سازمان امور عشایر	--	--	+۱۵۰	+۱۵۰	--	--	--	--	*	*	کمک به ایجاد فروشگاه تعاونی عشایری	
با همکاری شبکه تعاونیها	وزارت بازرگانی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	*	*	تامین و توزیع کالاهای اساسی	

توضیحات	دستگاه اجرایی	نحوه ارائه خدمات									عنوان خدمات	تقسیمات	
		ثابت ^۲				سیار (موقت)							
		فاصله دسترسی (کیلومتر)		آستانه جمعیتی (نفر)		سطح منطقه عشایری			میان بند	قشلاق			ییلاق
		فضای ناهموار	فضای هموار	فضای ناهموار	فضای هموار	زیست بوم	سامانه	سامان					
بهمکاری بسیج عشایری	نیروی انتظامی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	*	--	--	تامین امنیت مسیر کوچ و اطرافها	
	نظام بانکی وزارت جهاد کشاورزی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	--	--	اعطای تسهیلات مالی برای فعالیتهای تولیدی کشاورزی و دامپروری	
	سازمان تبلیغات اسلامی	--	--	+۲۰۰	+۲۵۰	*	*	--	--	--	--	احداث مسجد و حسینیه	
بهمکاری دهیاریها	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۸	۱۲	+۴۵۰۰	+۵۰۰۰	--	--	--	--	--	--	کتابخانه روستایی	فرهنگی اجتماعی
	سازمان تربیت بدنی	۲	۳	+۳۵۰	+۵۰۰	--	--	--	--	--	--	امکانات ورزشی روباز	
بهمکاری سازمان امور عشایر	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	*	*	تیم های سیار ترویج کتاب	
	نیروی مقاومت بسیج عشایری	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	--	--	*	*	پایگاه نیروی مقاومت بسیج	
	وزارت کشور	--	--	+۱۰۰	+۱۰۰	*	*	*	--	--	--	شورای اسلامی عشایری	
بهمکاری شبکه تعاونیهای عشایری	سازمان میراث فرهنگی و گردشگری با همکاری سازمان امور عشایر ایران	--	--	+۲۰۰	+۲۵۰	*	*	*	--	--	--	مراکز توسعه گردشگری عشایری	

توضیحات جدول :

- ۱- کلیه کانونهای اسکان عشایر پس از تشکیل و رسیدن به حد نصاب ۲۰ خانوار تبدیل به روستا خواهند شد.
- ۲- خدمات ثابت در کانونهای اسکان و یا یکی از قطبهای اسکان که زمینه اسکان دائم را دارند ارائه خواهد شد.
- ۳- مناطق عشایری به شرح: سامان عرفی با حداقل ۲۰ خانوار، سامانه عشایری با حداقل ۵۰ خانوار و زیست بوم عشایری با بیش از ۵۰ خانوار تقسیم بندی می گردند.
- ۴- خدمات سیار جنبه موقت داشته و با هدف ترویج اسکان آرایه می گردد و در صورت عدم اثربخشی در حداقل های مورد نیاز خلاصه خواهد شد.